

สภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วย  
ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement  
:e-GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต  
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1  
SITUATIONS, PROBLEMS AND GUIDELINES FOR ELECTRONIC  
GOVERNMENT PROCUREMENT (E-GP) OF EDUCATIONAL  
EEXPAND OPPORTUNITIES INSTITUTIONS UNDER NAKHON  
PHANOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

<sup>1</sup>ชวัลลักษณ์ ลืออำนาจ  
<sup>1</sup>Chawanlak Lueumnag

มหาวิทยาลัยนครพนม, ประเทศไทย  
Nakhon Phanom University, Thailand.

<sup>1</sup>chawanlak\_l@gmail.com

Received : January 15, 2023; Revised: February 26, 2023; Accepted: April 20, 2023

### บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา และเปรียบเทียบสภาพการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 2) ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 108 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

---

<sup>1</sup> นักศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที่ t-test และ One-way ANOVA ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e -GP) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - GP) จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ปัญหาจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุมีการปรับเปลี่ยน โยกย้ายอยู่เสมอทำให้ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ระเบียบที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียดมากเกินไป ยากต่อการตีความ ระบบ e-GP มีหลายขั้นตอน และซับซ้อน ประมวลผลช้าและระบบขัดข้อง ด้านอุปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์ล้าสมัยไม่เพียงพอต่อการใช้งาน แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ สร้างขวัญกำลังใจ และความเข้าใจให้กับผู้ที่ปฏิบัติงานพัสดุ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมให้ความรู้ ด้านระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด โดยสม่ำเสมอ และจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพสูงให้เพียงพอ เพื่อความสะดวกต่อการใช้งาน หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดูแลระบบควรจัดทำระบบหรือโปรแกรมที่ไม่ซับซ้อน ลดขั้นตอนลงเพื่อง่ายต่อการใช้งาน

**คำสำคัญ :** สภาพ,ปัญหา,แนวทางการแก้ไขปัญหา,การจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบ e-GP

### Abstract

The objectives of this study were to 1) study and compare government procurement conditions. With the school's electronic system (e-GP) expanding Education opportunities. under the office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 1 2) to study problems and Guidelines for solving government procurement problems with the school's electronic system (e-GP) expanding educational opportunities. Under the office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 1, the sample group used in this study were school administrators. chief officer and staff in schools expanding educational opportunities Under the Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1, Academic Year 2021 consisted of 108 people. The sample size was determined using the percentage criteria. Use a multistage randomization method. The instrument used was a 5-level estimation scale questionnaire. The statistics used were percentage, mean, standard deviation. The hypothesis was tested using t-test and One-way ANOVA. Electronic procurement (e -GP) conditions in schools expand educational opportunities. Under the Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1, it was found that overall and each aspect were at a high level. The result of comparison of purchasing conditions Electronic

procurement (e-GP) classified by school status and size, found that overall, they were significantly different at the .01 level. The parcel work has been modified. Always moving, causing a lack of skilled personnel to work continuously. The regulations involved are too detailed. Difficult to interpret e-GP systems are multi-step and complex, processing slow and system crashes. The equipment and computers are outdated and not enough for use. The solution to the problem is to build morale. and understanding to the at the parcel worker the agency should regularly provide detailed training on the relevant regulations and laws, and provide modern equipment. high efficiency enough for ease of use Responsible for system administration should create a simple system or program. Reduced steps for ease of use

**Keywords:** condition, problem, solution, procurement with e-GP system

## บทนำ

ด้วยการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันนั้นมักประสบปัญหาที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องยึดถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน เมื่อเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) การบริหารงานภาครัฐของประเทศไทย จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยี เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการจัดจ้างภาครัฐ เพื่อให้ภาครัฐมีระบบการทำงานที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและความเป็นมาตรฐาน มุ่งเน้นระบบการทำงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีโดยมีเป้าหมายให้เป็น "รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์" หรือ "e - Government" การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเป็นนโยบายส่วนหนึ่ง (กรมบัญชีกลาง.2563) เรียกว่า ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement : e-GP) ซึ่งเป็นงานพัสดุ ที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง เพราะเป็นกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุ ครุภัณฑ์ ที่แสดงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของกลุ่มงานพัสดุ เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบ มีความเสี่ยงในเรื่องของการเกิดข้อผิดพลาด ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุหรือเจ้าหน้าที่จึงต้องศึกษา และยึดหลักการบริหารจัดการพัสดุในด้านความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เป็นหน่วยงานราชการที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง และส่งเสริมสนับสนุนการจัดซื้อจัดหาพัสดุ ของโรงเรียนทุกแห่งในสังกัด เพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุ ได้แก่ วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างตลอดจนการบริการต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ โดยในการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้ศึกษาได้มุ่งเน้นทำการศึกษาเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 40 แห่ง ซึ่งมีข้อจำกัดและปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะ ปัญหาการขาดบุคลากรตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัสดุไว้ปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาหลายแห่งต้องแต่งตั้งครูมาทำหน้าที่เจ้าหน้าที่พัสดุ

ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงาน อีกทั้งครูที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่เกี่ยวกับพัสดุยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e - GP) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1. 2564) จึงต้องเริ่มศึกษาค้นคว้า และทำความเข้าใจกับงานที่ได้รับมอบหมาย เพราะกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุ ครุภัณฑ์ นับว่าเป็นงานที่มีความเสี่ยงในเรื่องของการเกิดข้อผิดพลาด เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการ ที่มีการปรับปรุงเพิ่มเติม ระบบมีความสลับซับซ้อนหลายขั้นตอน เจ้าหน้าที่จึงต้องศึกษาดูตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นภาระค่อนข้างหนักสำหรับครูที่ต้องสอน ปัญหาข้อบกพร่องเหล่านี้ ทำให้การจัดหาพัสดุผ่านทางระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e - GP) ดำเนินไปอย่างล่าช้าขาดความมีประสิทธิภาพ

จากปัญหาที่กล่าวมานั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e - GP) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจน เกิดความคล่องตัว รวดเร็วในการปฏิบัติงาน ลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภายใต้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 และตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐและบันทึกข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ได้อย่างสมบูรณ์และถูกต้องต่อไป

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบสภาพการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

## วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement :e-GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 1 ได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าเจ้าหน้าที่ และ เจ้าหน้าที่ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 40 แห่ง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน หัวหน้าเจ้าหน้าที่ จำนวน 40 คน และเจ้าหน้าที่ จำนวน 40 คน รวมทั้งหมด จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 108 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560: 40) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยมีขั้นตอนของการสุ่ม จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน หัวหน้าเจ้าหน้าที่ 36 คน และเจ้าหน้าที่ 36 คน

### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสารและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

**ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำแนกตามสถานภาพ และขนาดโรงเรียน

**ตอนที่ 2** แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

**ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างให้คำตอบเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics analysis) โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) การทดสอบค่าที่ t - test (Independent Samples)

## ผลการวิจัย

จากการศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement :e-GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 สรุปผลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่าเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 หัวหน้าเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 และจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 13.90 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 19.40 รวมทั้งหมด 108 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2. วิเคราะห์สภาพการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e - GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ดังแสดงตารางที่ 1 ดังนี้

**ตารางที่ 3** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - GP) โดยรวมและรายด้าน

| สภาพการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์<br>(Electronic Government Procurement : e - GP) | ระดับการดำเนินงาน |      |         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------|---------|
|                                                                                                    | $\bar{X}$         | S.D. | แปลผล   |
| 1. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุ                                                               | 4.18              | .40  | มาก     |
| 2. ด้านระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้อง                                                       | 4.01              | .57  | มาก     |
| 3. ด้านการใช้ระบบ e-GP                                                                             | 3.74              | .36  | มาก     |
| 4. ด้านอุปกรณ์ และเทคโนโลยี                                                                        | 3.01              | .42  | ปานกลาง |
| รวม                                                                                                | 3.74              | .27  | มาก     |

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 3.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ( $\bar{X}$  = 3.74-4.18) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ( $\bar{X}$  = 3.01) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุ ( $\bar{X}$  = 4.18) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 4 ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี ( $\bar{X}$  = 3.01)

## อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e - GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 4 ด้านอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หลักสำคัญของการสร้าง e-Government ในประเทศไทย คือ การนำบริการของภาครัฐ สู่ประชาชน โดยใช้อิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อในการให้บริการ โดยหลักการ ของ "ที่เดียว ทันใด ทั่วไทย ทุกเวลา ทั่วถึง เท่าเทียม และธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2556: 9-10) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางกิตติมา ศรีสิงห์ (2561) ได้ศึกษาในเรื่อง การพัฒนารูปแบบการปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานพัสดุของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยพบว่า รูปแบบการปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานพัสดุของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีปัญหาและอุปสรรคโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ จิวแสง (2555) ได้ศึกษาในเรื่องปัญหาและอุปสรรคการนำระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ GFMS มาใช้ : กรณีศึกษากรมประมง โดยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน (1) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุมีการปรับเปลี่ยน โยกย้ายอยู่เสมอทำให้ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการทำงานอย่างต่อเนื่อง (2) ด้านระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้อง ระเบียบที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียด เนื้อหามากเกินไป ต้องใช้เวลาในการศึกษาให้ถูกต้อง ทำให้งานจัดซื้อจัดจ้างที่เร่งด่วนล่าช้าไม่ทันตามกำหนด (3) ด้านการใช้ระบบ e-GP ระบบมีหลายขั้นตอน และซับซ้อน ต้องใช้เวลานานในการ ปฏิบัติงานในระบบ e-GP ทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่เร่งด่วน ได้ทันตามกำหนดเวลา (4) ด้านอุปกรณ์ และเทคโนโลยี อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ล้าสมัย ไม่เพียงพอ ต่อการใช้งาน และปริมาณงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มีหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติที่มีรายละเอียดอยู่หลายขั้นตอนแต่ละขั้นตอนมีความซับซ้อนอีกทั้งแนวทางการปฏิบัติมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุต้องอาศัยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีปัญหาในการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์อยู่ตลอดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานด้านพัสดุที่มี หน้าที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ มติ



คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุ และวิธีปฏิบัติทางอิเล็กทรอนิกส์ อันเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานด้านการพัสดุและเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทันต่อเวลา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวซึ่งเป็นเรื่องใหม่ แก่ผู้บริหารงานด้านการพัสดุผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุที่เป็นเจ้าหน้าที่พัสดุโดยตรงหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้บริหารของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุม กำกับดูแลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุได้ศึกษา ทำความเข้าใจและเป็นการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง (สำนักวิจัยและบริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560, น. 1) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุไรรัตน์ ผดุงกิจ , ภาณุมาศ ขาติประเสริฐ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของเจ้าหน้าที่พัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้าง ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ 2) เพื่อศึกษาปัญหาด้านกฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยเข้าสู่ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านพัสดุก่อตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่พัสดุของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพร ลิ้มปาณญ์เวช (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาในการใช้งานระบบจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) ของเจ้าหน้าที่พัสดุในสำนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุ มีปัญหาด้านโปรแกรม มีความคิดเห็นว่าระบบมีความซับซ้อน การดำเนินงานหลายขั้นตอน เป็นการเพิ่มงานให้กับเจ้าหน้าที่พัสดุเพราะส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายใหม่จึงไม่เชี่ยวชาญในการใช้ระบบ e-GP ทั้งยังได้รับมอบหมายหลายหน้าที่ทำให้ทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ

3. แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e - GP) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน (1) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุ สร้างขวัญกำลังใจ และความเข้าใจให้กับผู้ที่ปฏิบัติงานพัสดุ เพื่อให้ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุอีก (2) ด้านระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมให้ความรู้ ด้านระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด ชัดเจนโดยสม่ำเสมอ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่เป็นปัจจุบัน และถูกต้องมากยิ่งขึ้น (3) ด้านการใช้ระบบ e-GP หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ควรจัดทำระบบหรือโปรแกรมที่ไม่ซับซ้อน ลดขั้นตอนให้น้อยลง เพื่อประหยัดเวลาในการทำงาน (4) ด้านอุปกรณ์ และเทคโนโลยี อุปกรณ์ จัดหาอุปกรณ์ ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ (Printer) และอื่นๆให้เพียงพอ เพื่อความสะดวกพร้อมใช้งาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement : e-GP) มีกรมบัญชีกลางเป็นหน่วยงานกลางในการกำกับดูแลการบริหารงานพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลางจึงได้พัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) โดยออกแบบระบบงานให้สามารถใช้บริการผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้



และเพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐในภาพรวมของประเทศ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะมีผลทำให้การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้และมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ซึ่งในระยะแรก ระบบการจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นทุกแห่งสามารถลงประกาศจัดซื้อจัดจ้างให้สาธารณชนทั่วไปได้ติดตามข่าวสารข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ [www.gprocurement.go.th](http://www.gprocurement.go.th) เท่านั้นไม่สามารถติดตามความคืบหน้าของการจัดซื้อจัดจ้างในระบบได้ ดังนั้นจึงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อต้องการให้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ของไทยทัดเทียมสากลมากยิ่งขึ้นโดยระบบ e-GP ที่ได้พัฒนาขึ้นใหม่นี้จะช่วยให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นทุกแห่งสามารถปฏิบัติงานในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในทุกขั้นตอนผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ทำให้การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐมีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ระบบ e-GP ดังกล่าวยังช่วยให้ผู้บริหารของส่วนราชการต่าง ๆ สามารถติดตามสถานะหรือความคืบหน้าของโครงการจัดซื้อจัดจ้างภายในหน่วยงานได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกสัญญาที่จัดหาลักษณะ online ด้วย ซึ่งการพัฒนาระบบได้เดินคู่มากับความเห็นที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีส่วนวิจารณ์เสนอแนะข้อดี ข้อด้อยต่าง ๆ จนระบบ e-GP แล้วเสร็จสามารถนำไปปฏิบัติหน้าที่จนลุล่วงไปได้ด้วยดี (สมาคมนักบริหารพัสดุแห่งประเทศไทย, 2553, น. 1) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัตตานันท์ ยอดเมืองชัย (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 18 หน่วยงาน 19 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 มากที่สุด กล่าวคือ (ข้อ 2) พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 คือ บทกฎหมาย ที่ใช้วางระเบียบบังคับหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการ ส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ องค์การมหาชน หน่วยงานธุรการของศาล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐสภา หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

## องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement: e – GP) ในการปฏิบัติงานด้านพัสดุต้องคำนึงถึงความถูกต้อง โปร่งใส โดยยึดตามระเบียบปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งผู้ปฏิบัติงานพัสดุต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานพัสดุของสถานศึกษาโดยแท้จริง ด้านระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้อง 1 ระเบียบที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียด เนื้อหามากเกินไป ต้องใช้เวลาในการศึกษาให้ถูกต้อง

ทำให้งานจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนเกิดความล่าช้าไม่ทันตามกำหนดแนวทางแก้ปัญหา หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมให้ความรู้ ด้านระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดชัดเจนโดยสม่ำเสมอ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่เป็นปัจจุบัน และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

- กรมบัญชีกลาง. (2563). ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement : e-GP). สืบค้นจาก <http://www.gprocurement.go.th>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564. นครพนม : กลุ่มนโยบายและแผน
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.(2556). คู่มือ e-Government. กรุงเทพฯ: กระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- กระทรวงการคลัง. (2560). พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560. กรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก <http://www.gprocurement.go.th>.
- สำนักวิจัยและบริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐและวิธีปฏิบัติทางอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ. สำนักวิจัย และบริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- จุไรรัตน์ ผดุงกิจและภานุมาศ ขาติประเสริฐ.(2561). “ปัญหาการปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของเจ้าหน้าที่พัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม”. นักวิชาการพัสดุ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- กิตติมา ศรีสิงห์. (2561). “การพัฒนารูปแบบการปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี”. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ณัฐดำนันท์ ยอดเมืองชัย. (2561). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา
- นันทพร ลิ้มปาณูจน์เวช.(2559). “ปัญหาในการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement : e-GP) ของเจ้าหน้าที่พัสดุในสำนักงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- วิไลลักษณ์ จั่วแสง. (2555). “ปัญหาและอุปสรรคการนำระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) มาใช้” : กรณีศึกษากรมประมง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี